

4-§. Kurs farqining hisobi

14. Xo‘jalik yurituvchi sub‘yektlar har oyda balansning valyuta moddalarini hisobot oyining oxirgi sanasidagi va xo‘jalik operatsiyalarini sodir etish sanasidagi Markaziy bankning kursi bo‘yicha qayta baholashni amalga oshiradi.

15. Mazkur BHMSda qayta baholash va kurs farqlarini aniqlash maqsadida balansning valyuta moddalariga quyidagilar kiritiladi:

a) kassadagi va bank hisobvaraqlaridagi valyuta mablag‘lari;

b) to‘lanishi yoki olinishi chet el valyutasida belgilangan debitorlik va kreditorlik qarzlari, kreditlar va qarzar, pul ekvivalentlari va boshqa aktivlar va majburiyatlar.

16. Quyidagilar qayta baholanmaydi:

a) chet el valyutasida xarid qilingan xo‘jalik yurituvchi sub‘yektning asosiy vositalari, nomoddiy aktivlari, o‘rnatiladigan asbob-uskunalari, kapital qo‘yilmalari, tovar-moddiy zaxiralari;

b) xo‘jalik yurituvchi sub‘yekt, shuningdek xorijiy investisiyalar ishtirokidagi korxonalar ustav kapitalining miqdorlari va ta‘sischilari (ishtirokchilari) ulushlarining nisbati;

v) ustav kapitaliga va aksiyalarga investisiyalar.

17. Yuzaga kelgan kurs farqi, xo‘jalik yurituvchi sub‘yektning xohishiga ko‘ra moliyaviy natijalarga to‘g‘ridan-to‘g‘ri olib borish yo‘li bilan (keyingi o‘rinlarda — to‘g‘ridan-to‘g‘ri olib borish usuli) yoki jamg‘arish yo‘li bilan (keyingi o‘rinlarda — jamg‘arish usuli) hisobdan chiqariladi.

Sugʻurta tashkilotlarida kurs farqlarini hisobdan chiqarish qonun hujjatlarida belgilangan tartibda amalga oshiriladi.

18. Toʻgʻridan-toʻgʻri olib borish usulida kurs farqlari moliyaviy-xoʻjalik faoliyati natijalariga paydo boʻlishiga qarab olib boriladi.

19. 2019 yil 1 yanvardan boshlab jamgʻarish usuli qoʻllanilmaydi. 2019 yil 1 yanvargacha jamgʻarilgan kurs farqlari moliyaviy-xoʻjalik faoliyati natijalariga quyidagicha olib borilishi mumkin:

a) chet el valyutasidagi debitorlik va kreditorlik qarzlari boʻyicha — ularning toʻlanishiga (yoki hisobdan chiqarilishiga) qarab;

b) qolgan hollarda — balansning tegishli valyuta moddalarini bilan xoʻjalik operatsiyalarining sodir etilishiga qarab.

Jamgʻarilgan kurs farqlari moliyaviy natijalarga chet el valyutasining bir birligiga toʻgʻri keladigan kurs farqlarining oʻrtacha miqdori boʻyicha olib borilishi mumkin.

20. Kurs farqini olib borishda qoʻllanayotgan usullar majburiy ravishda xoʻjalik yurituvchi subʼyektning hisob siyosatida aks ettirilishi kerak. Balansning turli xildagi valyuta moddalariga kurs farqini olib borishning turli usullari qoʻllanishiga yoʻl qoʻyiladi.

21. Kurs farqlarini olib borishning jamgʻarish usulidan toʻgʻridan-toʻgʻri olib borish usuliga oʻtishda balansning valyuta moddalarini har oyda qayta baholash natijasida oldingi jamgʻarilgan kurs farqlari xoʻjalik yurituvchi subʼyektning moliyaviy-xoʻjalik faoliyati

natijalariga hisob siyosati qabul qilingan kalendar yilining oxirigacha har oyda (bir me'yorda) hisobdan chiqariladi.

22. Xo'jalik yurituvchi sub'yektning moliyaviy natijalariga olib borilgan ijobiy (salbiy) kurs farqi moliyaviy faoliyatning daromadlari (xarajatlari) tarkibida hisobga olinadi.

23. Buxgalteriya hisobida ta'sischi'larning ustav kapitaliga ulushini chet el valyutasida kiritishi, ulushni kiritish sanasidagi Markaziy bankning kursi bo'yicha amalga oshiriladi.

24. Ustav kapitali miqdori chet el valyutasida belgilangan va ustav kapitaliga ulushlar kiritish legitim so'mlarda amalga oshirilgan hollarda ham, qayta hisoblash Markaziy bankning ulushlarni kiritish sanasidagi kursi bo'yicha amalga oshiriladi.

25. Xo'jalik yurituvchi sub'yektning ustav kapitalini shakllantirishda ta'sis hujjatlarini ro'yxatdan o'tkazish sanasidagi va ustav kapitaliga mablag'larni haqiqatda kiritish sanasidagi Markaziy bank kurslari o'rtasidagi vujudga keladigan kurs farqi buxgalteriya hisobida qo'shilgan kapital sifatida aks ettiriladi.